

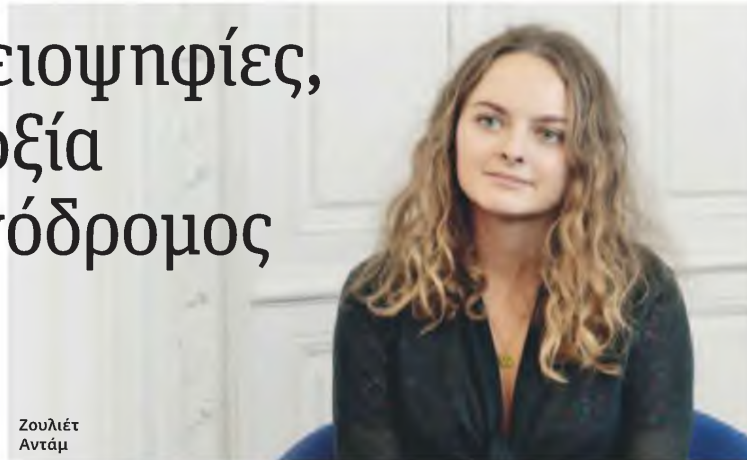
Για τις μειοψηφίες, η αισιοδοξία είναι μονόδρομος

ΤΗΣ ΣΤΑΥΡΟΥΛΑΣ
Γ. ΤΣΟΥΠΟΥ

Πόσες φορές έχετε βρεθεί στη δυσάρεστη θέση να πιστεύετε ότι συγκαταλέγεστε μεταξύ των απελπιστικά ελαχίστων που αντιδρούν στη φαυλότητα, που ξεχωρίζουν το πνευματικά ποιοτικό από το σκάρτο, που εκτιμούν την αξιοπρέπεια και την εντιμότητα, των ελαχίστων, τέλος πάντων, που διατηρούν (έστω με χίλια βάσανα) το όραμα ενός δυνάμει καλύτερου κόσμου;

Αληθεύει, βέβαια, ότι το ανθρώπινο σύνολο δεν βαίνει βελτιούμενο από ηθικής-πνευματικής-ψυχικής απόψεως. Το εσώτερο εγώ όσων εγρήγορων δεν κατορθώνει να βρει τη γαλήνη που αποζητά, δεν διακρίνει ουσιαστική πρόοδο στις διαπροσωπικές σχέσεις, δεν γνυρίζει καν τον εαυτό του σε ικανοποιητικό βαθμό, καθώς η έρευνα του ανθρώπινου εγκεφάλου, ακόμα και αν έχει θέσει κάποιες σωστές ερωτήσεις, δεν έχει λάβει παρά ελάχιστες απαντήσεις, δεν ασθένειες-μάστιγες που αδειάζουν την ύπαρξη από το περιεχόμενο της συνεχίζουν από τη θέση τους, δρασκελώντας εύκολα τα θεραπευτικά/φαρμακευτικά αναχώματα. Όσο για τη γενικευμένη σαπίλα στην πολιτική σκηνή, για την ακατάσχετη πλεονεξία των ήδη κερδισμένων, για την αδιαφορία απέναντι στην ανασχυντία ή ακόμη και για την επιβράβευσή της, αυτές έχουν σταθερή παρουσία στην καθημερινότητα όλων των ιστορικών χρόνων, μέχρι τώρα, ενώ κάθε γενιά, όταν γερνάει, φορτώνει τα κακώς κείμενα στη, συνήθως προεξοφλημένα «άχρηστη», διάδοχη της, η οποία, φυσικά, της τα επιστρέφει αυθρως και παραχρήμα· και ούτω καθεξής. Δεν θα μπορούσαν εύκολα να αμφισβητηθούν τα παραπάνω· αλλά είναι η μόνη αλήθεια;

«Απ' το κακό άρχισε η ιστορία του ανθρώπου», δήλωσε ο πεζο-

Ζουλιέτ Αντάμ

Οι Ηλιάνες πάντοτε και απανταχού πορεύονται παράλληλα με τους «κανονικούς» ανθρώπους και εξαιτίας αυτού πληρώνουν τιμήματα· τέτοια είναι το αίσθημα της απομόνωσης, η εκδίωξή τους από το γενικό σύνολο, η τοποθέτησή τους ως «δακτυλοδεικτούμενων» και φυσικά, η απελπισία που απορρέει από μια τέτοια κατάσταση

γράφος Τάσος Αθανασιάδης: «η αρετή είναι λιγότερο ενδιαφέρουσα», δεν εξάπτει την περιέργεια και τη φαντασία. Το ευτυχές «ζήσαν όλοι καλά κι εμείς καλύτερα» υπηρετεί, ασφαλώς, τον παρηγορητικό και παραδειγματικό σκοπό της ανάδειξης μιας αποκατεστημένης αδικίας, αλλά σχεδόν πάντα προϋποθέτει τη διάνυση μιας δύσκολης πορείας, όπου ηρωίδες και ήρωες χρειάστηκε να επιστρατεύσουν μεγάλες ψυχικές και σωματικές δυνάμεις προκειμένου να φέρουν εις πέρας την «αποστολή» τους. Χωρίς την ύπαρξη του «κακού» και την πάλη εναντίον του, περιπέτεια δεν θα υφίστατο και η όποια αφή-

γηση θα έμενε μετέωρη. Μάλιστα, το «κακό» πρέπει όχι μόνο να έχει συνεχή παρουσία αλλά να είναι και πολύ ισχυρό, κάτι λιγότερο από ακαταμάχητο, αν θέλουμε, στην περίπτωση της μυθολογίας, να παραμείνει αμείωτη η προσοχή του κοινού μέχρι τέλους. Πώς θα μπορούσε, λοιπόν, μια ιστορία για ένα χαρούμενο και αισιόδοξο κορίτσακι να γίνει ελκυστική;

Η Ηλιάνα είναι διαφορετική και αυτό γίνεται φανερό από το γεγονός ότι έχει χρώμα· είναι κίτρινη! Οι γονείς της όταν ήταν παιδιά είχαν και εκείνοι τα δικά τους χρώματα: κόκκινο κερσάκι ή μαμά, ροζ καραμελί ο μπαμπάς, αλλά μεγαλώνοντας τα έχασαν, όπως όλες και όλοι. Αντίστοιχα, τα συνομηλικά με την Ηλιάνα παιδιά σιγά σιγά αποχρωματίζονται, ώπου να γίνουν «γκρι, θλιμμένα και σοβαρά» αυτή είναι η «κυρίαρχη αντίληψη» στην ανά χείρας ιστορία.

Την επαναφορά της αποκλίνουσας Ηλιάνας στον ίδιο γκρι δρόμο αναλαμβάνει ο Δόκτωρ Πικρός, που εφαρμόζει μια θεραπεία «σκληραγωγής», καταδεικνύουσας όλες τις ενυπάρχουσες στο ταξίδι της ζωής δυσκολίες: απρόοπτα και δυσάρεστες ανατροπές, αδιέξοδα και αντιξοότητες, αναποδιές και τρομερά διλήμματα, απώλειες και αποστομής «προσγειώσεις». Διαβεβαιώνει, δε, ο κατάπικρος δόκτωρ τους θορυβημένους γονείς ότι, αν ακολουθηθεί πιστά η «συνταγή» του, η Ηλιάνα «θα γίνει γκριζα όπως εσείς κι εγώ!». Διότι, όσα θα δει θα την αποθαρρύνουν τόσο, ώστε θα χάσει και αυτή το χρώμα της, τη χαρά της ζωής και την αισιοδοξία της· θα γίνει επιτέλους «φυσιολογική», «λιγάκι λυπημένη» και «σχεδόν σοβαρή»· δεν θα προσέχει τις όμορφες λεπτομέρειες, δεν θα αξιολογεί θετικά και ως προτεραιότητες

τη συντροφικότητα και τη σπογγή, παρά θα πορεύεται άτολμη και φοβισμένη, «οικειοθελώς» συμμορφωμένη με τον γενικό κανόνα.

Ετούτη η «παιδική ιστορία ενηλίκων» (κρίμα να μη συμπεριλαμβάνονται στην έκδοση τα εργοβιογραφικά στοιχεία των δημιουργών) διαθέτει τουλάχιστον δύο πολύ ισχυρά «χαρτιά»: την υπέροχη εικονογράφηση της Maureen Poignonec –λειτουργεί τόσο ευφρόσυνη και καταπραυντικά!– και την ευφώς ρεαλιστική προσέγγιση της συγγραφέως Juliette Adam, η οποία, αφ' ενός, συμπεριλαμβάνει τους γονείς της Ηλιάνας στο μεγάλο σύνολο των γκρι ανθρώπων (δυστυχώς, ένα παιδί δεν μπορεί εύκολα να διαχωρίσει την πορεία του από εκείνη των γονιών του, ακόμη και αν τη θεωρεί λανθασμένη) και, αφ' ετέρου, επιλέγει να δείξει στο τέλος ότι η Ηλιάνα δεν είναι μόνη της, δεν είναι η εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον κανόνα, αλλά η εξαίρεση που επιβεβαιώνει τον εαυτό της: «Η Ηλιάνα μεγάλωσε κι έγινε κάποτε ενήλικας. Όμως δεν έχασε ποτέ το κίτρινο χρώμα του ηλιοτρόπιου. Ζει σε ένα σπίτι στην όχθη ενός ποταμού, περιτριγυρισμένη από ανθρώπους σαν κι εκείνη [...] Μαζί περνάνε τις μέρες τους ευτυχισμένοι, παρατηρώντας τον κόσμο, γελώντας και θαυμάζοντας τα πάντα. Κι ας μην είναι πια παιδιά. Η Ηλιάνα δεν είναι η μόνη που έχει κρατήσει το χρώμα της. Ποτέ της δεν ήταν».

Οι Ηλιάνες πάντοτε και απανταχού πορεύονται παράλληλα με τους «κανονικούς» ανθρώπους και εξαιτίας αυτού πληρώνουν τιμήματα· τέτοια είναι το αίσθημα της απομόνωσης, η εκδίωξή τους από το γενικό σύνολο, η τοποθέτησή τους ως «δακτυλοδεικτούμενων» και, φυσικά, η απελπισία που απορρέει από μια τέτοια κατάσταση. Παρόμοια τιμήματα είναι δυσβάσταχτα οπωσδήποτε· ωστόσο, εξουδετερώνονται από την ασυγκριτη ικανοποίηση της αποκάλυψης του ψεύδους που τολμά να αρνείται την ύπαρξή τους. Ορθώς το διατυπώνει ο Henri-Frédéric Amiel στο Ενδόμυχο Ημερολόγιο (Δρόμων, 2014): «[...] οι ωραίες ψυχές, οι καθαροί χαρακτήρες, οι ευπρεπείς διανοίες και οι ευθείες καρδιές είναι παντού και πάντα εξαιρετικές». Αλλά, όταν διαπιστώσεις ότι δεν είσαι ο μόνος/η μόνη που σκέπτεται και πράττει εκτός κανόνων, αγαλιάζει και ενθαρρύνεται. Δεν είναι λίγα τα σπουδαία γεγονότα που ξεκίνησαν ως δράση και αντίληψη μιας (πολύ) περιορισμένης μειοψηφίας. Και για τέτοιες ανθρώπινες περιπτώσεις, η αισιοδοξία είναι μονόδρομος.

ΖΟΥΛΙΕΤ ΑΝΤΑΜ & ΜΟΡΙΝ ΠΟΥΑΝΙΟΝΕΚ
Κίτρινο του ηλιοτρόπιου
Απόδοση: Φίλιππος Μανδηλαράς
ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΠΑΤΑΚΗ, 2024